

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 10.06.1950 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1957 do: 31.12.1965

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

68.

Vládne nariadenie

zo dňa 30. mája 1950,

ktorým sa vydáva platový poriadok pre správnych zamestnancov.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 32 zákona č. 66/1950 Sb., o pracovných a platových pomeroch štátnych zamestnancov (ďalej len „zákon“):

§ 1.

Osobný rozsah.

(1) Tento platový poriadok sa vzťahuje v rozsahu určenom v § 2 zákona na všetkých štátnych zamestnancov vyjmúc zamestnancov, pre ktorých platia platové poriadky pre učiteľov a pre zamestnancov zdravotnej starostlivosti.

(2) Na zamestnancov prijatých na výkon prác vyskytujúcich sa len v určitých časových obdobiach alebo na zdolanie mimoriadnych prác prechodnej povahy (§ 33 zákona) sa tento platový poriadok vzťahuje, ak sú prijatí na výkon prác, ktoré konajú správni zamestnanci.

Diel I.

Pracovné triedy.

§ 2.

Počet pracovných tried a zaradenie jednotlivých druhov prác.

Správni zamestnanci sa podľa druhu konanej práce a jej hodnoty roztriedujú do deväť pracovných tried. Podľa soznamu prác, ktorý schváli vláda, sa určí, ktoré práce náležia do jednotlivých pracovných tried. Pri prácach neuvedených v sozname sa pracovná trieda určí podľa obdoby iných tam uvedených a rovnako hodnotných prác. V pochybných prípadoch určí zodpovedajúcu pracovnú triedu orgán splnomocnený na to vládou.

§ 3.

Zaradenie zamestnanca pri prijatí (pri prevode z inej zamestnaneckej skupiny).

(1) Zamestnanec sa pri prijatí zaradi do pracovnej triedy, do ktorej sú zaradené práce, pre výkon ktorých bol prijatý.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí primerane pri prevode zamestnanca z inej zamestnaneckej skupiny.

§ 4.**Preradenie do vyššej alebo nižšej pracovnej triedy.**

(1) Zamestnanec, ktorý koná s úspechom práce zaradené do vyššej pracovnej triedy, preradí sa v rámci plánu pracovných síl do tejto vyššej pracovnej triedy najneskoršie do troch mesiacov odo dňa, keď mu bolo uložené konať tieto práce.

(2) Zamestnanec sa preradí do nižšej pracovnej triedy,

- a) ak nie je dostatočne spôsobilý na výkon prác zodpovedajúcich jeho doterajšiemu zaradeniu,
- b) ak to vyžaduje zmena organizácie práce, poprípade plán pracovných síl.

§ 5.**Spoločné ustanovenia o zaradovaní (preraďovaní).**

(1) Ak koná zamestnanec práce zaradené do viac pracovných tried, zaradí sa podľa prác, v ktorých je ťažisko jeho celkovej činnosti.

(2) Zamestnanec poverený funkciou sa zaradí do pracovnej triedy podľa najhodnotnejšej práce v jeho pracovnom úseku.

(3) Zastupovanie neprítomného zamestnanca na služobný príkaz neodôvodňuje preradenie zastupujúceho zamestnanca do inej pracovnej triedy. Ak koná však pritom zamestnanec s úspechom práce zaradené do vyššej pracovnej triedy dlhšie ako mesiac, prislúcha mu za dobu ďalšieho zastupovania náhrada vo výške určenej v § 6 ods. 3.

Diel II.**Príjmy z pracovného pomeru.****§ 6.****Výška základného platu.**

(1) Výška základného platu v pracovných triedach I až VIII je:

V stupni	Pri dobe započítateľnej pre časový postup		V pracovnej triede							
	od začiatku	do konca	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
	Kčs mesačne									
1.	-	1. roka	1 800	2 020	2 270	2 570	2 910	3 320	3 800	4 370
2.	2. roka	3. roka	1 980	2 230	2 500	2 830	3 210	3 660	4 180	4 810
3.	4. roka	6. roka	2 150	2 410	2 710	3 060	3 470	3 960	4 530	5 200
4.	7. roka	12. roka	2 290	2 570	2 890	3 270	3 700	4 220	4 830	5 550
5.	13. roka	19. roka	2 430	2 730	3 070	3 470	3 930	4 490	5 130	5 900
6.	20. roka	-	2 520	2 830	3 180	3 600	4 080	4 650	5 320	6 120

Časový postup do vyššieho stupňa tej istej pracovnej triedy je podmienený úspešným výsledkom preverenia pracovného výkonu zamestnanca.

(2) Základný plat v pracovnej triede IX sa určuje sumou od 5500 Kčs mesačne. Výmeru základného platu v tejto pracovnej triede určí jednotlivým zamestnancom na návrh príslušného ústredného úradu vláda, poprípade orgán ňou na to splnomocnený, a to s prihliadnutím na

hodnotu zamestnancovej práce, na jeho pracovné výsledky, osobné vlastnosti a funkciu, ktorú poprípade zastáva.

(3) Náhrada za zastupovanie neprítomného zamestnanca (§ 5 ods. 3) sa vymeria vo výške rozdielu medzi základným platom zastupujúceho zamestnanca a základným platom, ktorý by mu prislúchal v pracovnej triede, do ktorej je zaradený zastupovaný zamestnanec. Ak je však touto pracovnou triedou trieda IX, robí náhrada za každú pracovnú triedu prevyšujúcu triedu, do ktorej je zastupujúci zamestnanec zaradený, 15 % jeho základného platu; úhrn základného platu a tejto náhrady nesmie však presahovať výšku základného platu zastupovaného zamestnanca.

(4) Náhrada podľa odseku 3 sa posudzuje ako súčasť základného platu.

Doba započítateľná pre časový postup.

§ 7.

(1) Pre časový postup sa s obmedzením určeným v §§ 8 a 9 započíta doba

- a) strávená v akomkoľvek pracovnom pomere,
- b) vojenskej služby v československej armáde, pokiaľ nebola predĺžená (nadsluhovaná) v dôsledku výkonu trestu,
- c) služby v československých légiách alebo strávená vo vlastnosti účastníka národného boja za oslobodenie, a to v rozsahu, v ktorom bola dosiaľ započítateľná pre zvýšenie služného (platu mu zodpovedajúceho) podľa zákona č. 462/1919 Sb., o udelení miest legionárom, v znení predpisov ho meniacich a doplnujúcich, alebo podľa zákona č. 255/1946 Sb., o príslušníkoch československej armády v zahraničí a o niektorých iných účastníkoch národného boja za oslobodenie.

(2) Príslušný krajský národný výbor (Ústredný národný výbor hlavného mesta Prahy) môže pre časový postup započítať aj dobu strávenú v samostatnom zamestnaní (povolaní), dobu nezavinenej nezamestnanosti alebo dobu, po ktorú bola zamestnancovi práca znemožnená pre politickú, národnú alebo rasovú perzekúciu.

§ 8.

(1) Zo započítania pre časový postup je vylúčená doba

- a) strávená pred dovŕšením 18. roku veku, pokiaľ nejde o obdobia uvedené v § 7 ods. 1 písm. c),
- b) neospravedlnenej neprítomnosti v práci,
- c) neplateného pracovného voľna,
- d) po ktorú bol zamestnanec podľa príslušných predpisov pozbavený výkonu práce, okrem ak by mu za túto dobu prislúchal úplný základný plat,
- e) ktorá bola v predchádzajúcom pracovnom pomere vylúčená zo započítania pre zvýšenie pracovných príjmov.

(2) Príslušný krajský národný výbor (Ústredný národný výbor hlavného mesta Prahy) môže v odôvodnených prípadoch povoliť započítanie doby uvedenej v odseku 1 písm. c) a e).

§ 9.

Pri súbehu niekoľkých dôvodov pre započítanie tej istej doby pre časový postup sa vykoná započítanie iba z jedného, pre zamestnanca najpriaznivejšieho dôvodu.

§ 10.

Ministerstvo financií môže po dohode s ministerstvami vnútra a práce a sociálnej starostlivosti vydať smernice na vykonávanie ustanovení §§ 7 až 9.

Doba, po ktorú prislúcha základný plat.**§ 11.**

(1) Základný plat prislúcha, pokiaľ osobitné predpisy neurčia inak, po dobu trvania pracovného pomeru s výnimkou doby

- a) neospravedlnenej neprítomnosti v práci,
- b) neplateného pracovného voľna,
- c) neschopnosti na prácu pre nemoc alebo úraz, pokiaľ táto neschopnosť presahuje čas 6 týždňov, alebo pokiaľ si zamestnanec nemoc (úraz) spôsobil úmyselne alebo hrubou nebanlivosťou; lehota 6 týždňov sa predlžuje o 2 týždne u zamestnancov, ktorých zamestnanie vo verejnej službe ku dňu onemocnenia (úrazu) trvá už 10 rokov, a o ďalší týždeň za každých ďalších 5 rokov zamestnania vo verejnej službe,
- d) neprítomnosti v práci pre tehotenstvo alebo materstvo, pokiaľ táto neprítomnosť presahuje čas 6 týždňov; ak nie je však zamestnankyňa vo verejnej službe zamestnaná aspoň 2 roky, neprislúcha základný plat od začiatku neprítomnosti v práci.

(2) V odôvodnených prípadoch môže príslušný ústredný úrad povoliť výnimky z ustanovení odseku 1 písm. c) a d) podľa smerníc, ktoré určí vláda.

§ 12.

Nárok na základný plat po čas neschopnosti na prácu pre nemoc (úraz) alebo po čas neprítomnosti v práci pre tehotenstvo alebo materstvo, vyplývajúci z ustanovení § 11 ods. 1 písm. c) a d), trvá, i keď pracovný pomer skončil skôr výpoveďou danou zamestnancovi v uvedenom čase. Funkčné prídavky.

§ 13.

(1) Funkčné prídavky prislúchajú zamestnancom, ktorí sú zaradení do pracovných tried III až VIII a sú poverení funkciou zaradenou do plánu pracovných síl. V pracovnej triede IX je v základnom plate obsiahnutá aj odmena za zastávanie funkcie; na jej hodnotu sa prihliadne pri určení výmery základného platu podľa § 6 ods. 2.

(2) Výška funkčného prídavku je:

V pracovnej triede	Kčs mesačne
III	300 až 500
IV	400 až 600
V	500 až 700
VI	600 až 800
VII	700 až 900
VIII	900 až 1 500

(3) V medziach súm určených v odseku 2 určí podľa hodnoty funkcie výšku funkčného prídavku jednotlivým zamestnancom orgán príslušný na poverenie zamestnanca funkciou.

(4) Hodnota funkcie sa posudzuje najmä podľa

- a) miery potrebných znalostí a skúseností,
- b) miery zodpovednosti a závažnosti dôsledkov plynúcich z funkčnej činnosti so stránky politického, hospodárskeho, územného a osobného dosahu,
- c) závislosti funkčnej činnosti na príkazoch a pokynoch nadriadených miest (miery samostatnej dispozičnej právomoci),
- d) závislosti práce podriadených zamestnancov na činnosti zamestnanca povereného funkciou (miery intenzity funkčnej činnosti),
- e) miery potrebných organizačných schopností a potrebnej iniciatívnosti a
- f) počtu bezprostredne podriadených zamestnancov pri inak rovnakých okolnostiach.

§ 14.

(1) Funkčné prídavky sú odmenou za činnosť spočívajúcu vo vedení a kontrole práce podriadených zamestnancov.

(2) Funkčný prídavok prislúcha, pokiaľ osobitné predpisy neurčia inak, po dobu skutočného výkonu funkcie a po dobu ospravedlnenej neprítomnosti v práci, po ktorú zamestnancovi prislúcha základný plat.

(3) Ak by boli u toho istého zamestnanca splnenie podmienky pre priznanie viac než jedného funkčného prídavku, prislúcha mu len jeden prídavok, a to najvyšší.

(4) Zamestnancovi, ktorý na služobný príkaz zastupuje v pracovných triedach III až VIII neprítomného zamestnanca povereného funkciou alebo dočasne zastáva uprázdnené funkčné miesto dlhšie než mesiac, prislúcha za dobu ďalšieho zastávania funkcie popri prípadnej náhrady podľa § 6 ods. 3 prvej vety náhrada vo výške príslušného funkčného prídavku. Táto náhrada sa snižuje o funkčný prídavok popriprípade prislúchajúci zastupujúcemu zamestnancovi. Ak ide o zastupovanie alebo o dočasné zastávania funkčného miesta v pracovnej triede IX, prislúcha náhrada podľa § 6 ods. 3 druhej vety v dvojnásobnej výške, snižená obdobne podľa ustanovenia predchádzajúcej vety; prislúcha len potiaľ, pokiaľ úhrn základného platu, prípadného funkčného prídavku a tejto náhrady nepresiahne výšku základného platu zastupovaného zamestnanca.

§ 15.

Jazykový príplatok.

Zamestnancom zaradeným do pracovných tried I až VIII, ktorí konajú práce vyžadujúce znalosti a používanie cudzích rečí, prislúcha jazykový príplatok, ktorý je 200 Kčs mesačne za každú používanú cudziu reč. Pokiaľ osobitné predpisy neurčia inak, prislúcha tento príplatok len po dobu konania prác odôvodňujúcich jeho priznanie a po dobu ospravedlnenej neprítomnosti v práci, po ktorú prislúcha zamestnancovi základný plat.

§ 16.

Prémie a odmeny.

(1) Za vyšší pracovný výkon sa poskytujú prémie, a to vo výške a za podmienok určených prémievými poriadkami, ktoré vydá vláda.

(2) Za zlepšovacie návrhy, vykonaním ktorých bola práca zhospodárnená alebo inak zdokonalená, a za mimoriadne výkony a významné pracovné zásluhy môžu sa poskytnúť odmeny. Bližšie predpisy o poskytovaní odmien vydá vláda.

§ 17.

Odmena za prácu nad čas.

(1) Prácou nad čas sa rozumie práca konaná nad pracovný čas určený pre obdobie týždenné, a ak ide o zamestnanca pracujúceho v pravidelných pracovných smenách v nepretržitej prevádzke, pre obdobie štvortýždenné.

(2) Za prácu nad čas prislúcha s výnimkou uvedenou v odseku 3 osobitná odmena za predpokladu, že ide o nariadenú, nevyhnutne potrebnú a ďalej trvajúcu prácu nad čas, ktorá nie je inak odmeňovaná a za ktorú nie je poskytnuté náhradné voľno. O tom, či sú tieto podmienky splnené, rozhoduje príslušný osobný úrad podľa smerníc vydaných Ministerstvom financií po dohode s Ministerstvom práce a sociálnej starostlivosti.

(3) Osobitná odmena za prácu nad čas neprislúcha zamestnancom, u ktorých úhrn pravidelne sa opakujúcich pracovných príjmov a tejto odmeny presiahne sumu, ktorú určí vláda.

(4) Vláda určí výšku odmeny, poprípade rozsah náhradného voľna, a vydá podrobnejšie predpisy o spôsobe priznávania a poskytovania tejto odmeny (náhradného voľna).

(5) O odmene za prácu konanú v štátne uznaných sviatkoch a pamätných dňoch platia príslušné zákonné ustanovenia.

§ 18.

Náhrada za pracovnú pohotovosť.

Odmena za prácu nad čas neprislúcha za prostú pracovnú pohotovosť nariadenú nad pracovný čas určený pre obdobie uvedené v § 17 ods. 1. Za takú pohotovosť môže sa však poskytnúť náhrada podľa smerníc, ktoré vydá vláda.

§ 19.

Vecné plnenia.

(1) Vecné plnenia možno priznať len potiaľ, pokiaľ sú odôvodnené osobitnými pracovnými výkonmi a ak je to účelnejšie než poskytovanie peňažných pracovných príjmov, alebo pokiaľ sú odôvodnené osobitnými povinnosťami. Inak možno zamestnancovi poskytovať vecné plnenia len za náhradu zodpovedajúcu ich všeobecnej cene.

(2) Podrobnosti určí vláda.

§ 20.

Pracovné príjmy neúplne zamestnaných.

(1) Zamestnanci, ktorí nie sú zamestnaní po celý pravidelný pracovný čas, dostanú časť pravidelne sa opakujúcich pracovných príjmov (základného platu, poprípade funkčného prídavku, jazykového príplatku a vecných plnení) podľa pomeru ich pracovného času k pravidelnému pracovnému času.

(2) Podrobnosti určí Ministerstvo financií po dohode s Ministerstvom práce a sociálnej starostlivosti a zúčastnenými ministerstvami.

§ 20a.**Práca v úkolovej mzde.**

(1) Pri prácach, pri ktorých sú pre to technické predpoklady a kde by nebola ohrozená akosť práce, zavedie sa práca v úkolovej mzde.

(2) Druhy prác, pri ktorých sa tak môže stať, a úkolové tarify určí minister financií so súhlasom Štátnej mzdovej komisie.

§ 21. - Zrušený od 1. 1. 1957.

Diel III.**Spoločné ustanovenia o príjmoch z pracovného pomeru.****§ 22.**

Príjmami z pracovného pomeru sa rozumejú pracovné príjmy a sociálne dávky.

§ 23.

Vznik a zánik nároku na príjmy z pracovného pomeru a zmena ich výmery.

(1) Nárok na základný plat a funkčné prídavky vzniká dňom, keď boli splnené podmienky určené pre priznanie týchto príjmov, a zaniká s výnimkou určenou v odseku 3 posledným dňom mesiaca, v ktorom odpadly podmienky nároku na tieto príjmy. Zamestnancovi, u ktorého vznikol nárok na tieto príjmy iný deň než prvý deň v mesiaci, prislúcha za zvyšujúcu časť mesiaca pomerná časť týchto príjmov.

(2) Nárok na ostatné príjmy vzniká (zaniká) dňom, keď patričné opatrenie, ktorým boli tieto príjmy priznané (odňaté), nadobudlo účinnosť, pokiaľ v ňom nebude určený iný deň.

(3) Ak nastala niektorá zo skutočností, ktoré podľa § 11 ods. 1 vylučujú nárok na základný plat, prislúcha v mesiaci, v ktorom taká skutočnosť vznikla alebo zanikla, pomerná časť základného platu, funkčného prídavku a jazykového príplatku za dni predchádzajúce a nasledujúce, ak neurčia osobitné predpisy inak.

(4) Ak nastala skutočnosť, ktorá podľa platných predpisov má za následok zmenu výmery príjmov uvedených v odseku 1, prislúchajú tieto príjmy v novej výmere od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po dni, v ktorom táto skutočnosť nastala, a ak je týmto dňom prvý deň v mesiaci, už od tohto dňa.

§ 24. - Zrušený od 1. 6. 1953.

§ 25.**Administratívne srážky.**

Pohľadávky štátu vzniknuté z pracovného pomeru alebo so zreteľom naň možno uhradzovať administratívnymi srážkami z pracovných príjmov bez ohľadu na predpisy o exekúcii. Tieto pohľadávky sa uhradia pred všetkými ostatnými i skôr zaznamenanými pohľadávkami vyjmúc nárok na výživné zo zákona. Podrobnejšie predpisy o vykonávaní administratívnych srážok vydá Ministerstvo financií.

§ 26.**Doplatky a preplatky na príjmoch z pracovného pomeru.**

(1) Nárok na príjmy z pracovného pomeru vyjmúc prídavok na deti sa premlčuje, pokiaľ v predpisoch o jednotlivých druhoch týchto príjmov nie je určené inak, v troch rokoch odo dňa ich sročnosti.

(2) Vrátenie neprávom vyplatených súm pracovných príjmov (preplatkov) možno požadovať len, ak vedel zamestnanec alebo ak musel z okolností predpokladať, že ide o sumy nesprávne vymerané alebo omylom vyplatené, a najdlhšie za uplynulú dobu troch rokov.

(3) O preplatkoch na prídavku na deti platí obdobne ustanovenie § 11 ods. 1 prvej vety zákona o rodinných prídavkoch. Preplatky môžu byť srazené pri budúcich výplatách prídavku na deti tomu istému príjemcovi, a ak je príjemcom zamestnanec, aj z jeho pracovných príjmov. Inak sa preplatky vymáhajú súdnou exekúciou.

Diel IV.**Prechodné a záverečné ustanovenia.****§ 27.****Prevod do pracovných tried.**

(1) Do zamestnaneckej skupiny správnych zamestnancov sa bez ohľadu na doterajšie zaradenie prevedú zamestnanci, ktorí v deň začiatku účinnosti tohto platového poriadku, nie však len prechodne, skutočne konajú, a ak ide o zamestnancov v tento deň neprítomných v práci, naposledy pred začiatkom tejto neprítomnosti konali práce zodpovedajúce tejto zamestnaneckej skupine.

(2) Zamestnanec sa zaradí v rámci dočasného plánu pracovných síl do pracovnej triedy zodpovedajúcej prácam, ktoré naposledy konal pred dňom začiatku účinnosti tohto platového poriadku.

§ 28.**Určenie výšky základného platu ku dňu prevodu.**

(1) V pracovných triedach I až VIII sa výška základného platu ku dňu prevodu do nových príjmov určí podľa celkovej doby započítateľnej k tomuto dňu pre časový postup podľa obdoby ustanovení §§ 7 až 9.

(2) V pracovnej triede IX sa výška základného platu ku dňu prevodu do nových príjmov určí podľa § 6 ods. 2.

§ 29.**Poskytovanie naturálnych príjmov.**

Až do vydania predpisov podľa § 19 ods. 2 sa naturálne príjmy poskytujú podľa doterajších predpisov.

Príjmy niektorých zamestnancov neprítomných v práci.**§ 30.**

Lehoty, po ktoré prislúcha základný plat podľa § 11 ods. 1 písm. c) a d), sa počítajú najskôr od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po vyhlásení tohto nariadenia. Až do tohto dňa sú pre dobu

trvania nároku na pracovné príjmy pri neprítomnosti v práci pre nemoc (úraz) alebo pre tehotenstvo (materstvo) smerodajné predpisy platné (používateľné) pred dňom začiatku účinnosti tohto nariadenia. Celková doba nesmie však presiahnuť dobu, po ktorú prislúchaly služobné príjmy podľa predpisov uvedených v predchádzajúcej vete.

§ 31.

Nároky štátnych zamestnancov povolaných na službu v brannej moci sa do dňa začiatku účinnosti zákona č. 64/1950 Sb., o sociálnom zabezpečení osôb povolaných na službu v brannej moci a ich rodinných príslušníkov, posudzujú podľa predpisov platných (používateľných) pred dňom začiatku účinnosti tohto nariadenia.

§ 32.

Účinnosť a vykonanie.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom 1. apríla 1950; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zrušujú sa všetky ustanovenia predpisov, pokiaľ priznávajú nárok na mzdu (plat), prípadne na ich časť v prípadoch, v ktorých zákon č. 54/1956 Zb. priznáva nárok na nemocenské, na podporu pri ošetrovaní člena rodiny alebo na peňažnú pomoc v materstve. Platnosť v tomto rozsahu strácajú najmä ustanovenia platových poriadkov č. 68/1950 Zb., č. 69/1950 Zb., č. 70/1950 Zb., č. 71/1950 Zb., č. 121/1950 Zb. ako i všetky obdobné ustanovenia iných platových poriadkov a predpisov.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Ševčík v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Čepička v. r.

Dr. Gregor v. r.

Nosek v. r.

Kopřiva v. r.

Kabeš v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Rais v. r.

Kopecký v. r.

Kliment v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Petr v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Neuman v. r.

Erban v. r.

Plojhar v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Dr. Šrobár v. r.

